

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

*Dvorana Pavla VI.
Srijeda, 7. veljače 2024.*

[Multimedia]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni.

Mane i vrline 7. Žalost

Draga braćo i sestre, dobar vam dan!

Na našem putu katehezâ o manama i vrlinama, danas ćemo se zadržati na prilično ružnom poroku, *žalosti*, shvaćenoj kao potištenost duše, stalna rastuženost koja sprječava čovjeka da osjeti radost zbog vlastitog postojanja.

Kad je riječ o žalosti valja prije svega primijetiti da su oci primijetili važnu razliku. Postoji, naime, žalost koja je primjerena kršćanskom životu i koja se Božjom milošću pretvara u radost: nju se, očito, ne smije odbaciti i sastavni je dio puta obraćenja. Ali postoji i druga vrsta žalosti *koja se uvlači u dušu i obara je u stanje potištenosti*: to je ta druga vrsta žalosti protiv koje se valja odlučno i svim silama boriti, jer ona dolazi od Zloga. Tu razliku nalazimo također kod svetog Pavla, koji, pišući Korinćanima, kaže sljedeće: „žalost po Božju rađa neopozivo spasonosnim obraćenjem, a žalost svjetovna rađa smrću“ (2 Kor 7, 10).

Postoji, dakle, žalost koja nam je prijateljica, koja nas vodi k spasenju. Sjetimo se razmetnog sina iz prispodobe: kad se toliko srozao da je dotakao samo dno, osjeća veliku gorčinu i ona ga tjera da dođe k sebi i odluči vratiti u kuću svoga oca (usp. *Lk 15, 11-20*). Milost je jecati nad svojim grijesima, sjetiti se stanja milosti iz kojeg smo ispali, plakati zato što smo izgubili čistoću kakvu je Bog za nas snivao.

No, postoji i druga žalost, koja je, naprotiv, *bolest duše*. Ona se javlja u čovjekovu srcu kad neka želja ili nada iščeznu. Ovdje se možemo referirati na izvješće o učenicima iz Emausa. Ta dvojica učenika razočarana srca napuštaju Jeruzalem, a u jednom se trenutku povjeravaju strancu koji im se pridružuje na putu: „A mi se nadasmo da je on – to jest Isus – onaj koji ima otkupiti Izraela“ (*Lk 24, 21*). Dinamika žalosti povezana je s *iskustvom gubitka*. U čovjekovom srcu rađaju se nade koje se ponekad izjalove. To može biti želja za posjedovanjem nečega što, međutim, ne uspijevamo steći, ali i nešto važno, kao što je emocionalni gubitak. Kad se to dogodi, čovjeku kao da se srce strovali u provaliju te ga obuzmu osjećaji malodušnosti, slabosti duha, potištenosti i tjeskobe. Svi mi prolazimo kroz kušnje koje u nama rađaju žalost, jer na svom životnom putu sanjamo snove koji se onda rasprše. U toj situaciji netko, nakon nemira koji traje neko vrijeme, nađe oslonac u nadi, ali drugi se koprcaju u melankoliji, dopuštajući da im ona rastoči srce koje tada počinje polako propadati. Nalazi li se zadovoljstvo u tome? Vidite: žalost je kao neko *uživanje u nezadovoljstvu*, to je kao da uzmeš gorki bombon, bez šećera, loš bombon i cuclaš ga. Žalost je uživanje u nezadovoljstvu.

Monah Evagrije uči kako svi poroci imaju za cilj neko zadovoljstvo, neki užitak ma koliko da ovaj kratko trajao, dok žalost uživa u suprotnom: *uljuljkanosti u beskrajnu bol*. Određena dugotrajna žalovanja, gdje osoba nastavlja širiti prazninu koju iza sebe ostavi netko tko više nije tu, nije tipično za život u Duhu. Određene ogorčenosti zbog kojih je čovjek kivan, zbog kojih uvijek ima na umu neko svojatanje koje ga tjera da preuzima ulogu žrtve, ne rađaju u nama zdrav, a još manje kršćanski život. U prošlosti svakoga od nas ima nešto što treba biti ozdravljeno. Žalost se može iz prirodne emocije pretvoriti u zlo stanje duha.

Podmukao je taj demon žalosti! Pustinjiski su ga oci opisali kao crva srca, koji izjeda i ostavlja praznim one kod kojih se udomi. To je baš lijepa slika, pomaže nam to shvatiti. I što mi je činiti kad sam žalostan? Stati i vidjeti: je li to dobra žalost? Je li to loša žalost? I odgovoriti već prema tome o kojoj je žalosti riječ. Ne zaboravite da žalost može biti nešto jako ružno što nas vodi do pesimizma, što nas vodi do egoizma od kojeg se teško ozdravlja.

Braćo i sestre, moramo se čuvati te žalosti i imati na umu da nam Isus donosi radost uskrsnuća. Koliko god život bio ispunjen proturječjima, neispunjenim željama, neostvarenim snovima, izgubljenim prijateljstvima, zahvaljujući Isusovom uskrsnuću možemo vjerovati *da će sve biti spašeno*. Isus nije uskrsnuo samo radi sebe samoga, nego i radi nas, da *svojim otkupljenjem ispunji sve radosti* koje su u našim životima ostale neispunjene. Vjera razgoni strah, a Kristovo uskrsnuće uklanja žalost kao kamen s groba. Kršćanin se svaki dan vježba u uskrsnuću. Georges

Bernanos u svom poznatom romanu *Dnevnik seoskog župnika* preko usta župnika Torcyja poručuje: „Crkva posjeduje radost, svu onu radost koja je rezervirana za ovaj tužni svijet. Kad učinite nešto protiv nje, učinite to protiv radosti.“ A drugi francuski pisac, León Bloy, ostavio nam je onu prekrasnu misao: „Samo je jedna žalost, [...] a ta je da nismo sveti“. Neka nam Duh uskrsloga Isusa pomogne žalost pobijediti svetošću.

U sklopu pozdrava vjernicima talijanskog govornog područja

[...] Ne zaboravimo ratove, ne zaboravimo mučeničku Ukrajinu, Palestinu, Izrael, Rohindže, mnoge, mnoge ratove koji se vode posvuda. Molimo za mir. Rat je uvijek poraz, uvijek. Molimo za mir. Potreban nam je mir.

Na kraju pozdrav mladima, bolesnicima, starijim osobama i mladencima. Neka vas na vašem putu majčinskom nježnošću prati Blažena Djevica Marija Lurdska koju ćemo slaviti sljedeće nedjelje. Moj blagoslov svima!